

TÍTU Yútoe Poûlu páhoe xoko Títu

Enepora koyuhópeti, xoko homoêhou koéhati Títu, pahúkoa Poûlu. Koati ínikone Poûlu ne Títu, koane ha'ínemaka ya ítukeke Itukó'oviti. Yokómomapihi ne Ngâlata 2.1-3. Tumúneke hokópea Jesus ne Títu, ako exa emo'u Itukó'oviti. Yoko haina jûdeu ne Títu. Hane itúko iyénoxapa xâne iháxoneti ngerêku.

Ápe kali ílea koéhati Keréta, óvoku xanéhiko hokópoti Jesus. Énomone ímoa Poûlu ne Títu ko'ítukeyea ítuke Itukó'oviti. Pahúkoa Poûlu kókoyuse kíxoixeá ne itukétiya, yoko itükinoá inuxínoati ne xanéhiko yane imokóvokuti yane Keréta. Éxokoamaka Títu neko inuxínoati ne itukéti nôkone kó'iyea. Ixíko'okoa kónokea enékea xanena Itukó'oviti, maka aúnatine kixoku itúkeovo ikéneke Itukó'oviti. Éxokovimaka Poûlu yane yútoeno Títu ákoyea itúkapu ya xunákoke ûti víteova ne pahúnevo ûti, itea itúkeovo vo'oku hána'iti seánakovi Itukó'oviti xoko Kristu.

¹ Yundóxinopea ra koyuhópeti, undi Poûlu, undi ovoxe Itukó'oviti. Undímaka ápostulu, páhoe Jesus Kristu koyúhoyea emó'u xapa xâne, maka ukápanane ne koati kaná'uti kuveóvoti Itukó'oviti, kuteâti kúveova kasásá'iupo, enepohikone noívokoe, koáne, maka ukápanane exoâti ne kaná'uti kixovókuti, enepone hókone xâne teyoti Itukó'oviti,

² enepone porexó'oviti ápeyea kúxoixone ûti xoko Itukó'oviti vópeamo xokóyoke ákotine hunókoku, véxone koúsokeovomo, kuteâtimaka koyúhoya Itukó'oviti kó'iyeanemoye tumúneke ápeyea ra mêmum. Yoko ako semékekexa ne Itukó'oviti, koati kaná'uti ne yûho.

³ Simovóne koati kaxéna, koúhapu'ikokono neko emó'u, enepone ngoyúhone xapa xâne, páhoenonu ngoyúhoya ne Itukó'oviti, enepone Koitóvoviti.

⁴ Yundóxinopea ra koyuhópeti Titú, iti kutí ngíxone nje'éxa ya xoko Jesus koeku poéhayeane ne kuvóvone ûti.

Itúkapu hána'itike seánakopi Itukó'oviti, Ha'a ûti, yoko Jesus Kristu, Koitóvoviti, yovóheixo, koane úhepetike isoneûti ukeâtimaka xokóyoke.

Ítuke Títu ya Keréta

⁵ Nguríkinopike ya Keréta Titú, ngaha'aînopiti kényuseyi ne uhá koeti konokópotikoya, yoko itíkinoamaka inuxínoati ne itukéti imokóvokutike ya pöhutihiko pitivóko, kuteâti yunzó'inopi yanekôyo.

⁶ Enepohikone inuxínoati ne itukéti, konókoti itúkeovo xâne ákoti évekinokonoku emó'uinokono ápeyea vâhere ítuke, koane ákoyea apí'a yêno. Kene xe'êxaxapa, konókoti itúkeovo hokotímaká Jesus, ákotimaka itukoâti xêti itúkeovo vâherehiko, itea itúkeovo kutípotihiko koane teyoti há'a yoko êno.

⁷ Vo'oku enepone inuxínotihiko itukéti ítukeke Itukó'oviti, konókoti itúkeovo ákoti évekinokonoku emó'uinokono ápeyea vâhere ítuke. Ákomaka yusíka itúkeovo kapayásokopovoti koane í'imaikovo koyêti. Koáhati ko'ítuketi ítuke Itukó'oviti. Ákomaka yusíka énoyeovo kumá'am, áko'o itúkeovo ísukenati.

Ákomaka yusíka ixómoyea ipúpakino isóneu kahá'yea enó'yea tiûketina.

⁸ Itea konókoti ú'uso kóyeyea kátarakea koékuti xâne simoâti óvokuke. Konókotimaka yuíxeovo itúkea únati, koane éxea kixoku pónnea isóneu ya uhá koeti koekúti. Konókotimaka itúkeovo ponóvoti ya uhá koeti ítuke, koane itúkeovomaka teyoti Itukó'oviti ya uhá koeti koekúti, koane éxeamaka sayá'ikopeovo.

⁹ Konókotimaka hókea ne ihíkauvoti íhikaxeovike hó'e ûti, enepone motóvoke kúveovokono, koane ákoyea itávakea nê'e, maka omótovane enékea po'ínuhiko xâne kónokea hókea ne koati ponóvoti ihíkauvoti. Konókotimaka éxokea pahúnevo ne xâne koyuhoâti ákoyea opónovo ne ihíkauvoti hókone ûti.

Enekókono ne Títu vo'oku xâne ihíkaxoti koekúti ákoti akaná'u

¹⁰ Kó'inokeneye nékone itíki, vo'oku êno xâne kapayásokopovoti, itavókeati ne kaná'uti kixovókuti íhae xoko Itukó'oviti, áko'oneoxo xapákuke ne jûdeuhiko. Koati puvoti ápeyea pahukoâti, ina ihíkaxomaka koekúti ákoti itóponone. Koati ainóvoti aúpu'ikenatihiko.

¹¹ Konókoti pahúkeokono kóyunuhikeovo, vo'oku ápeyea ovokúti yónoheixokuhiko íhikaxe, yoko ítoa koésayu'ixeia isóneu ne heú koeti ko'óvokutiya koeku íhikaxe koekúti mani ákoti yusíka íhikaxe, itukoâti namúkope tiûketi vo'ókuke.

¹² Xapákuke ne íhaehiko Keréta, ápe koati teyonéti hóyeno pohutine yutóxea kálahunoe xêti itúkovo. Yoko hara kôe yútoe: “Enepone xanéhiko íhae Keréta, koati kixóvokune itúkeovo semékenovo'iti. Kutí koéhiko ipúhokovoti hó'openo. Aínovomaka huléketi koane nípatihiko” kôe.

¹³ Koati kaná'uteoxo yútoe nekôyo. Hákoikopo iyihíxoa seyá'iki neko xâne, maka opónovone hókea hó'e ûti,

¹⁴ koane hákonemaka yuixóva ne ihíkauvoti ákoti akaná'u, íhikaxone jûdeuhiko, koánemaka neko páhoenokono itúkea íhikaxoake xanéhiko itavókeati ne kaná'uti ihíkauvoti íhae xoko Itukó'oviti.

¹⁵ Xoko xâne sasá'iti isóneu, uhá koe sasá'iyea xokóyoke. Kene xokóyoke ne ákoti asasá'i isóneu koáne ne ákoti kutípone, uhá koémaka ákoyea asás'a'i xokóyoke, vo'oku koati isayú'ixovoti ne isóneu, koane ákone oxéne eópea itúkeovo pahukóvoti.

¹⁶ Koyuho éxea Itukó'oviti, itea ya kixoku itúkeovo éxokovo ákoyea éxa. Koati yupihóvoti váherexea kixoku itúkeovo. Koatímaka xâne ákotihiko itukâ ne páhoenovi Itukó'oviti. Ako ápahuina únati itukéti kuxokónoti yane kixoku itúkeovo.

2

Koêku ne ponóvoti ihíkauvoti

¹ Kene îti, Titú, hara íhikexa kixovókuti íhikaxovike hó'e ûti, enepone koati kaná'uti yoko ponóvoti ihíkauvoti.

² Íhikexa ne úsotine hóyenohiko kónokea éxea sayá'ikopeovo, koane kónokea itúkeovo teyonéti. Konókotimaka éxea kixoku pónea isóneu ya uhá koeti koekúti, yoko ákoyeamaka rará'ika ne kúveovo Itukó'oviti koane xuná'iyeamaka ne ákoyea omótovo okovo po'ínuhiko xâne, yóko'o ne yuíxeovo hókea Itukó'oviti, ákoti kurí ixâ.

³ Kúteanemaka ne úsotine sêno, íhikexamaka kónokea itúkeovo koyúseovoti ya uhá koeti kixoku itúkeovo, ákotimaka itukapu ítukenati xêti po'ínu.

Ákomaka yusíka itúkeovo yómoti xúnati ekâti, itea konokoâti itúkeovo ihíkaxoti únati koekúti.

4 Yanê'e, motovântimo éxocea inámatiko sêno ínati ko'îma kónokea ákoyea omótovo okovo îma yoko xe'éxaxapa.

5 Íhikexamaka kónokea itúkeovo éxoti kixoku pônea isóneu ya uhá koeti koekúti, koane kónokea itúkeovo sasá'iti isóneu, yoko éxeamaka kixoku itúkea nökone itúkea kúveu óyoku. Konókotimaka itúkeovo itípakovoti koane teyoti îma, ákoti kapayásakinapa, maka hákone oxéne koémoke'eyeokono emo'u Itukó'oviti vo'oku kixoku itúkeovo.

6 Kúteanemaka ne homoêhouhiko, yenéka, motovâtimaka itúkeovo éxoti kixoku itúkea isóneu ya uhá koeti koekúti.

7 Itíkapu motovâti hókeokono kixoku itúkeovo ya uhá koeti koekúti. Enepo ihíkexa, yéxakapu ákoyea itíkaheapu, yuixóvotimaka ítukexeokonoke ákoti okomóhi.

8 Enepo yokoyúho, itúkapu emo'úti motovâti huvó'oxea po'ínuhiko xâne keyúho, maka hákone évekinopiku váherexea yuhó'inopi ne koékuti xâne, epó'oxo maka teyáne ne okopó'oviti vo'oku ákoyea évekinoviku yûho koémoke'eyeovi.

9 Kene ya xoko apêti pátarauxa, yéxaka ákoyea omótova kapáyasokinovo pátarauxa. Konókoti itúkeovo kutípoti ya uhá koeti koekúti, motovâti úhepeyea isóneunoa pátarauxa. Ákomaka yusíka itúkeovo yumópokenati.

10 Hákomaka omêxo, itea éxakapu itúkeovo kuvovóneti ya uhá koeti kixoku itúkeovo, maka íníxane po'ínuhiko xâne, ya uhá koeti koekúti, motókeyea iháyu'ikeokono ne ihíkauvoti íhikaxeovike

Itukó'oviti, enepone Koitóvoviti.

Hána'iti seánakovi Kristu

11 Vo'oku urápu'ine ne hána'iti seánakovi Itukó'oviti, ene kutí'inoke motovâti íteova uhá koeti xâne ne pahúnevo.

12 Enepora hána'iti seánakovi Itukó'oviti, ixíko'okovi kónokea kuríkopea ûti ne vâhere kixoku vitúkeovo, koánemaka ne ixómoyea yónoheixoa visóneu ne koekútihiiko yara kúveu mêmum, maka vitúkapune éxoti kixoku itúkea isóneu ya uhá koeti koekúti, koane opónovonemaka kixoku vitúkeovo, koane teyánemaka uti Itukó'oviti koeku vápeyea yara kúveu mêmum.

13 Énomone kónoko kó'iyeanye ûti koeku kúxoixeia ûti koúsokeovo ne kúxone ûti, enepone kutí'inoke apêtimu koati únati koeku ûti. Énomone ne koútata'ixovope itúkeovo koati hána'iti ihayú'uti ne êno teyonéti Itukó'oviti koane Kristu Jesus, enepone Koitóvoviti.

14 Énomone ivokínovovi yanekôyo motovâti koíteovovi ya uhá koeti vaherévokoti, koane kasás'a'ikopeovi, itukópoviti xanéna koati ú'uso koyéti itúkea únatinoe koekúti.

15 Yokóyuhoa ra koekútihiiko. Ixíke'aka koane seyá'ika, yexókovoti ápeyea xunakótí pónepike Itukó'oviti kíxineye. Hako sikêa ápeyea ákoti itúkoake ne yiûho.

3

Nókone kó'iyea ne kutípoti Jesus

1 Ixíke'aka ne xanéhiko kónokea téyea ne tutýehiko yóko'omaka ne payásotihiko xâne éxoti koeku

ûti, koane kónokea itúkeovohiko kutipoâti. Usó ákoyemaka itúkea uhá koeti únati itukéti.

2 Ako yusíka itúkea xêti po'ínuhiko xâne, koane ákomaka yusíka itúkeovo yumópokenati, itea konókoti itúkeovo itúpa'ikoti, exókovotimaka itúkeovo itípakovoti xoko uhá koeti xâne.

3 Vo'oku utímaka ákoti isóneu yanekôyoke, ákotimaka kutípone, koane pihohí koêti. Kutí koémaka uti ákau vaherévokoti yanekôyoke, ákoti víteovaku ne váhere visóneu koáne ne ákoti tópi kó'yeovoku koati váhere váha vitúkea. Enepone kóyeku ûti itukovo káxe, poéhane vitúkea váhere yoko poé'aino visóneu po'ínuhiko xâne viyókeovati ítukevo, koane púveokono ûti yoko púveamaka ûti po'ínuhiko xâne.

4 Itea enepo simovóne kaxena éxokeovi hána'iti seánakovi ne Itukó'oviti, enepone Koitóvoviti, koane éxokeovi hána'iti ákoyea omótovovi okóvo, uti xâne yara kúveu mêmum,

5 koítovovine. Haina vo'oku ápeyea ponóvoti vítuke, itea vo'oku itúkeovo koati hána'iti ne seánakovi. Énomone koítinovovi ya xunákoke Sasá'iti Omíxone, enepone kasasá'ikopoviti koane iko'ínamakopoviti.

6 Koati porexó'oveati Itukó'oviti ne Sasá'iti Omíxone, ákoti akamá'ayeovea, vo'oku ítukeinovi Jesus Kristu, enepone Koitóvoviti.

7 Kixínovenike, motovâti vitúkeovo ikó'iparaxone Itukó'oviti ya koeku ponópeovi nonékuke ya hána'iti seánakovike, ko'ipârati ûti ne apéyeati ákotinemo hunókoku xokóyoke, enepone hána'iti kúxoixone ûti kó'oyene, véxone koúsokeovomo.

⁸ Koati motovâti kúveovokono ra ihíkauvoti. Ngahá'a kókoyuhó kíxeixi ra koekútihiko, maka yuúxapuneoxo itúkea únati ne kutípotihiko Itukó'oviti. Enepora koekúti yúndoñopi, koati yupihóvoti unáko, koane koati hána'iti itópoinoke uhá koeti xâne itukoâti.

⁹ Yahíkuxapipa ne xâne ixómoti yumopó'ixokoko vo'oku ihíkauvoti ákoti itóponone, kuteâti ne yutoéti kayumákoti iháhiko oxúnoekene jûdeuhiko ukeátine inâ turixóvo iyénoxapa. Kúteanemaka koêku ne yumopeôkokoti koane okopeôkokoti vo'ókuke koekútihiko yane Ponóvoti Kixovókuti yútoe Muîse, vo'oku ako huvá'axavi, koane koati ákoti itópoinovike.

¹⁰ Seyá'ika ne xâne kopoé'akoti isóneu po'ínuhiko xâne kutí'inoke haxakeôvokokotihiko. Yoko enepo hákoti kutipópi api'âne seyá'ikoa, yahíkuxapipamaka.

¹¹ Vo'oku xâne kuteâti nê'e, yéxoane itúkeovo koati pahukóvoti isóneu, koane itúkeovo ovóheixoti pahunévotike, epó'oxo koati iyúseoti motókeyea ipíhoponeokono vo'oku kixoku itúkeovo.

Hunókoku yútoe Poûlu yoko ixíko'okoke Títu

¹² Enepo mbahukâne ne Átema xikóyoke áko'o itukapu Tíkiku, yéhakapumo kinó'oki ya Nikópoli yokótumonexinu, vo'oku ngoúsokoane ne inzóneu óveangonemoya xapa kaxena kásati.

¹³ Hivá'axa ne Nzéna, enepone adevôgadu, koánemaka ne Ápolu, maka hákone konokóvoti xokóyoke.

¹⁴ Kene ra po'inu ûti xoko Jesus yâko, konókoti éxeahiko yuíxeovoxo itúkea únati, motovâti

huvó'oxea po'ínuhiko xâne apêti nôkone, koane enó'iyea únatinoe koekúti ítone itúkea.

15 Yúhoikopi ne uhá koeti nza'íne yâye. Yíhaikinanu uhá koeti kutípoti Kristu yâko xikóyoke ákoti omotóvovi okóvo, ûndi yoko nza'ínehiko.

Itúkapu hâna'itike seánakovi Itulkó'oviti yóvoheixo, uhá ketínoe.

Hunókokune.

**Emo'u Itukó'oviti
New Testament in Terêna (BR:ter:Terêna)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Terêna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Terêna [ter], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Terêna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

9434667b-9ee2-59e4-93dc-3a75fa6b3851